

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia juridică, numiri și imunități

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr.105

tel.: 37322/ 26-82-90

www.parlament.md

14 decembrie 2012

076 Nr. 357

RAPORT

asupra proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

(nr.1947 din 05.09.2012, lectura II)

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege nr. 1947 din 05.09.2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, inițiativa legislativă a Guvernului Republicii Moldova, în care se prevăd modificări și completări la Legea taxei de stat nr.1216-XII din 03.12.92, Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18.04.2002 și Codul contravențional nr.218-XVI din 24.10.2008.

În cadrul dezbaterilor asupra proiectului de Lege nr.1947 din 05.09.2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative au fost examinate amendamentele unor deputați și propunerile Direcției juridice a Secretariatului Parlamentului.

Drept urmare, Comisia juridică, numiri și imunități propune examinarea și adoptarea în lectura doua a proiectului de Lege nr.1947 din 05.09.2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, în cadrul ședinței în plen a Parlamentului, ținând cont de amendamentele și propunerile acceptate de Comisie, anexate la raportul asupra proiectului de Lege nr.1947 din 05.09.2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Președintele Comisiei

Victor Popa

Sinteza amendamentelor
la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative
(nr.1947 din 05.09.2012, lectura II)

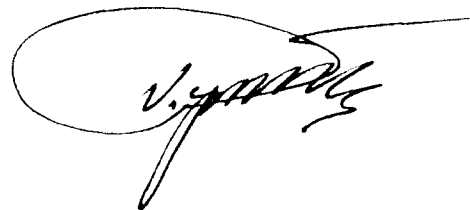
Prevederile actelor legislative care se modifică și/sau se completează	Prevederile proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (nr.1947 din 05.09.2011, lectura II)	Amendamente, propuneri, obiecții	Decizia Comisiei juridice, numiri și imunități / Opinia Ministerului Justiției
<p>Articolul 322. Încălcarea modului de folosire a simbolurilor de stat</p> <p>Încălcarea cu intenție a modului de folosire a simbolurilor de stat (stema, drapelul, imnul) ale Republicii Moldova sau ale unui alt stat</p> <p>se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p>	<p>Art. III. Codul contravențional nr.218-XVI din 24.10.2008</p> <p>1. Articolul 322 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 322. Încălcarea modului de folosire a simbolurilor publice</p> <p>(1) Încălcarea intenționată a modului de folosire a simbolurilor de stat (stema, drapelul, imnul) ale Republicii Moldova sau ale unui alt stat</p> <p>se sancționează cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 35 la 75 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(2) Profanarea sau încălcarea intenționată a modului de folosire a simbolurilor naționale ale Republicii Moldova sau ale altui stat, altele decât cele indicate la alin. (1), dacă fapta nu constituie infracțiune, sau a simbolurilor teritoriale</p> <p>se sancționează cu amendă de la 15 la 35 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată</p>	<p>1) La p.1 -Legea nr.86/2011 nu stabilește în mod exhaustiv modul de utilizarea a simbolurilor publice și face trimitere la alte acte normative. În condițiile date este dificil să urmărești care acțiuni nu sînt permise în vederea utilizării simbolurilor publice. Totodată, considerăm că, formularea insuficient de exactă a expresiei „<i>încălcarea intenționată a modului de folosire</i>” face această normă imprevizibilă pentru cei care o pot folosi și pentru cei responsabili de aplicarea sancțiunii – din avizul Direcției juridice</p>	<p>1)Nu se acceptă.</p> <p>Dacă vorbim despre Codul contravențional, automat vorbim despre prezența vinovăției la săvîrșirea faptelor contravenționale. Vinovăția se poate manifesta în două moduri – ca intenție (directă sau indirectă) sau ca imprudență. În cazul dat, autorul a menționat că, latura subiectivă a faptei de la alin. (1) al art. 322 (conform proiectului) să fie exprimată prin intenție. Mai mult ca atît, expresia „încălcarea intenționată” – presupune manifestarea intenției directe. Astfel, nu putem afirma că norma este imprevizibilă, din contra ea fiind foarte explicită și exactă, nelăsînd loc de aplicări și interpretări arbitrare a ei. Adică, pentru a atrage persoana la răspundere contravențională va fi necesară demonstrarea vinovăției (intenției directe) persoanei acuzate.</p> <p>Referitor la obiecția care menționează că se face trimitere la alte acte – așa este, aceasta a fost intenția autorului, orice altă încălcare a modului de folosire a simbolurilor de stat, care nu</p>

	<p>persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(3) Încălcarea intenționată a modului de folosire a simbolurilor corporative ale organelor centrale de specialitate ale administrației publice și ale altor autorități administrative centrale, precum și ale Forțelor Armate se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 40 de ore, cu amendă de la 15 la 35 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 40 la 75 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(4) Utilizarea neautorizată a simbolurilor particulare înregistrate se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 30 la 50 unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(5) Etalarea sau utilizarea în orice mod în calitate de simbol public a unor însemne neînregistrate în modul stabilit de legislație cu privire la simbolurile publice se sancționează cu amendă de la 5 la 35 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 50 la 100 unități</p>	<p>2) La art.322 alin. (1) sintagma „simbolurilor de stat” se va substitui prin „simbolurile naționale”- din avizul Direcției juridice.</p> <p>3) La articolul III, articolul 322, alineatele (1), (2) și (3) ”Încălcarea intenționată a modului de folosire...” Mie mi se pare că conținutul acestor modificări din articolul III din proiect poartă un caracter foarte general al normei. Pentru lectura a doua să venim cu o precizare, cu o formulare mai concretă în lege, pentru ca să avem o claritate definitivă- amendamentul deputatului Iurie Bolboceanu.</p>	<p>este infracțiune, să fie sancționată contravențional. Raționamentul acestei opinii este importanța obiectului juridic al normei în cauză – simbolurile de stat: stema, drapelul, imnul;</p> <p>2)Nu se acceptă. Noțiunea „simbolurile de stat” este noțiune utilizată în Constituția Republicii Moldova, tocmai din aceste considerente a fost efectuată și modificarea din Codul penal – art. 347. Sancționarea pentru profanarea, precum și pentru încălcarea modului de folosire a simbolurilor naționale, altele decât cele de stat (indicate la alin. (1) din art. 322), este sancționată la alin. (2) din art. 322 (a se vedea proiectul). Faptul că Legea nr. 86/2012 nu evidențiază simbolurile de stat, aceasta nu înseamnă că imnul, stema și drapelul nu sunt ca atare, or Constituția RM, în art. 12, le indică expres ca fiind „simboluri ale statului”, adică „simboluri de stat”;</p> <p>3)Nu se acceptă. Stabilirea exactă a încălcărilor care constituie fapte contravenționale este una dificilă, aproape imposibilă, întrucât modul de folosire a simbolurilor naționale (altele decât cele de stat), teritoriale, corporative este reglementat în regulamente proprii care nu sunt încă elaborate de către subiecții responsabili (a se vedea art. 4 alin. (4) – (9) și (11), art. 5 alin. (5), art. 6 alin. (9)). Astfel, orice încălcare a modului de folosire a</p>
--	---	--	---

	<p>convenționale aplicată persoanei juridice.</p>	<p>4) Examinînd prevederile alin. (5) al art. 322 de la art. III din proiect în detalii, atragem atenția la modul în care este expusă această normă. Astfel, „<i>etalarea</i>” presupune expunerea în mod public a simbolurilor, „<i>utilizarea în orice mod</i>” cuprinde toate formele posibile, iar sintagma „<i>unor însemne neînregistrate</i>” cuprinde oricare simbol posibil. Prin urmare, constatăm că, în redacția actuală, prin această normă se instituie un mod riguros de folosire a simbolurilor în Republica Moldova, fapt ce vine în contradicție cu prevederile art.10 „Libertatea de exprimare” din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care a fost ratificată de către Republica Moldova prin Hotărîrea Parlamentului nr.1298-XIII din 24.07.1997, precum și art.32 din Constituția Republicii Moldova unde este stabilit că, oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvînt, imagine sau prin alt mijloc posibil– din avizul Direcției juridice.</p>	<p>acestor simboluri va putea fi sancționată contravențional, această măsură fiind una suplimentară protecției în ordine civilă a acestor simboluri.</p> <p>4)Se acceptă conceptual. Astfel, pentru a nu admite atragerea la răspundere contravențională pentru utilizarea în calitate de simboluri particulare și a simbolurilor corporative, altele decît cele ale organelor centrale de specialitate ale administrației publice și ale altor autorități administrative centrale, precum și ale Forțelor Armate, a unor simboluri care nu sunt înregistrate (mai ales că aceste simboluri sunt protejate în ordinea stabilită pentru protecția drepturilor de autor). În consecință, se propune de a reformula alin. (5) în următoarea redacție:</p> <p>„(5) Etalarea sau utilizarea în orice mod a unor însemne neînregistrate în modul stabilit de legislație cu privire la simbolurile publice în calitate de simbol național, teritorial sau în calitate de simbol corporativ al unui organ central de specialitate ale administrației publice, al altei autorități administrative centrale sau al Forțelor Armate” și mai departe după text.</p> <p>Identificarea simbolurilor în cauză în calitate de obiecte juridice protejate prin dispoziția alin. (5) al art. 322 (din proiect) este necesară, reieșind din importanță substanțială pe care o au</p>
--	---	--	---

		<p>5) Propun la articolul III, punctul 5 să fie exclus. El precizează că utilizarea semnelor neînregistrate, adică a simbolurilor publice, este interzisă - amendamentul deputatului Gheorghe Mocanu.</p> <p>6) Alineatul (5) din articolul 322 să fie exclus, deoarece este absolut de prisos, el încalcă flagrant prevederile Constituției și Convenției- amendamentul deputatului Serghei Sîrbu.</p> <p>7) Proiectul nu conține careva referințe ce ar reflecta procedura, termenul de transmitere a dosarelor contravenționale, întocmite în temeiul art.322 din Codul contravențional, care se află actualmente în procedură – din avizul Direcției juridice.</p>	<p>acestea în calitatea lor de simboluri ale unor „atribute” ale statului.</p> <p>5) în contextul propunerii de la punctul 4), care este considerată a fi o soluție optimă pentru problema abordată, dispăre necesitatea și justificarea excluderii în totalitate a alin. (5) din art. 322.</p> <p>6) a se vedea opinia și propunerile prezentate la pct. 4) din sinteză.</p> <p>7) Se acceptă. Articolul IV din proiectul de lege va avea următorul cuprins: „Articolul IV. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării. (2) Cauzele contravenționale pornite pe art. 322 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi, vor continua să fie examinate de către procuror. ”</p>
--	--	---	---

Președintele Comisiei

Victor Popa